

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Naczelnik Urzędu Skarbowego
w B.

z udziałem M. P.

o orzeczenie wobec M. P. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na
własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady
nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby
fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki
handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub
stowarzyszenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w S.

z dnia 15 maja 2020 r., sygn. akt VIII Ga [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) ustala, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania
związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 maja 2020 r. Sąd Okręgowy w S. po rozpoznaniu
sprawy z wniosku Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. przy
udziale M. P. o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na
własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady

nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia, na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z 12 listopada 2019 r., oddalił apelację.

Skargę kasacyjną na powyższe orzeczenie złożył Uczestnik, zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w S. w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, a także o zasądzenie od Wnioskodawcy na rzecz Uczestnika kosztów postępowania kasacyjnego.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, argumentując, iż zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej, a także w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci czterech pytań.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a także o zasądzenie od Uczestnika na rzecz Wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących

poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na wstępie należy przypomnieć, że zarówno wniosek, jak i jego uzasadnienie, stanowią odrębne części (elementy konstrukcyjne) skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy na etapie rozpoznania wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania dokonuje oceny jedynie zaistnienia przesłanek wniosku i argumentacji jurystycznej go uzasadniającej. Z tej przyczyny nie jest wystarczające odesłanie przez skarżącego do motywów uzasadnienia podstaw kasacyjnych, które samodzielnie i odrębnie są oceniane w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Postępowanie wywołane skargą kasacyjną nie stanowi trzeciej instancji sądowej. Wystąpienie każdej z tych okoliczności powinno zostać szczegółowo uzasadnione, przez wykazanie w drodze profesjonalnego wyводу prawniczego, z powołaniem się na stosowne, dotychczasowe orzecznictwo sądowe oraz poglądy doktryny, a także umotywowane własne zdanie, żeby przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie rozpoznania sprawy kolejny raz, mimo że zaskarżone orzeczenie Sądu II instancji jest prawomocne.

W pierwszej kolejności wypada zauważyć, że nie jest możliwe jednoczesne skuteczne wykazywanie, że w sprawie istnieje na gruncie określonego przepisu istotne zagadnienie prawne wymagające wykładni i że skarga oparta na naruszeniu tego przepisu jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., sygn. akt I CSK 980/14, niepublikowane i z 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt III CSK 67/13, niepublikowane). Jeżeli wykładnia określonych przepisów nie budzi wątpliwości, to wówczas możliwe jest oczywiście ich naruszenie, natomiast jeżeli wykładnia przepisu rodzi wątpliwości, to w takiej sytuacji naruszenie przepisów nie może być oczywiste.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Skarżący przytoczył przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a więc występowanie istotnego zagadnienia prawnego.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., sygn. akt V CSK 75/06, niepublikowane). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., sygn. akt II UK 363/09 i z 12 marca 2010r., sygn. akt II UK 400/09).

Wniosek Skarżącego w tym zakresie nie wypełnia wymagań stawianych w orzecznictwie i koniecznych dla uznania, iż w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów. Skarżący sformułował pytania, jednak nie przedstawia argumentów, które świadczyłyby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych, innych niż ocena, którą przyjął sąd drugiej instancji, a wywody ograniczone do zgłoszenia wątpliwości. Nie zaprezentował Skarżący odpowiedniej argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne, lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane.

Z kolei oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się „oczywistość” naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 5 września 2008 roku, sygn. akt I CZ 64/08, 19 grudnia 2001 roku, sygn. akt IV CZ 200/01, 9 czerwca 2008 roku, sygn. akt II UK 37/08).

W tym zakresie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest przekonujące. Zgodnie z art. 377 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jednolity: Dz. U. poz. 1228 z 2020 r.), nie orzeka się zakazu, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie trzech lat od dnia ustania stanu niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez daną osobę. Trafnie przyjął w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, iż w chwili złożenia wniosku o orzeczenie zakazu prowadzenia przez Uczestnika działalności gospodarczej nie ustał stan niewypłacalności spółki ani nie wygasł obowiązek złożenia przez Uczestnika wniosku o ogłoszenie upadłości. W konsekwencji nie zasługuje na aprobatę stanowisko, iż wniosek został złożony z uchybieniem terminu, wynikającego z przepisu art. 377 ustawy.

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy, co wprost wynika z art. 179 ust. 1 Konstytucji RP, a także mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów z uwagi na ich niedopuszczalność, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49).

Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie zasady niedopuszczalności kwestionowania statusu sędziego (deklarowanej w art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), co mogłoby sugerować wskazanie w pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe rozstrzygnięcia, a przede wszystkim treść art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do

okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982.

Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), samodzielnie nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (wyrok TSUE z 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A., ECLI:EU:C:2022:235), zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201). W niniejszej sprawie nie wskazano natomiast jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu *ad quem*.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

a.s.

